

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหา
เป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา 4**

The develop of the fifth grade students' Learning in social studies,
Religion, and culture regarding legal matters using Problem-based learning
management It is a base for mathayom 1 students
At ban san pa sak school Hang Dong District, Chiang Mai Province Affiliated
with the Primary Educational Service Area Office 4.

1.ณัฐพร ใจมั่น*, 2.นิภาพร วรณลังกา, 3.รัตติกร ชาญขำนิ

1.Natthaphorn Jaimun, 2.Nipapon Wunnalungka, 3.Rattikorn Chanchumni

สังกัด 1., 3.มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, 2.โรงเรียนบ้านสันป่าสัก

Affiliate:1., 3. Mahamakut Buddhist University Lanna Campus, 2. Ban san pa sak school

*Corresponding Author E-Mail Natthaporn123ploy@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสักที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายใกล้ตัว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเรื่องกฎหมายใกล้ตัว ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสักจำนวน 31 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Specific sample group) ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียวเพื่อวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Onegroup Pretest – Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 มีประสิทธิภาพ 79.46/ 86.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 75/75 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสักของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3)

ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ
ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48)

คำสำคัญ: 1. การสอนแบบปัญหาเป็นฐาน; 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; 3. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research aims to 1) develop and test the efficiency of learning activity sets for Mathayom 1/3 students at Ban San Pa Sak School with efficiency according to the standard criteria of 75/75. 2) study the learning achievement on the development of learning achievement in social studies, religion, and culture on the topic of familiar laws by using problem-based learning management for students before and after studying. 3) study the satisfaction of Mathayom 1/3 students at Ban San Pa Sak School towards learning management using problem-based learning management on the topic of familiar laws. The population is Mathayom 1 students. The sample group is 31 Mathayom 1/3 students at Ban San Pa Sak School selected by purposive sample group using the Onegroup Pretest-Posttest Design. The research instruments are the learning management plan, pre-test and post-test, and student opinion questionnaire. Data were analyzed using basic statistics, including mean, standard deviation, percentage, and t-test Dependent Sample.

The research results found that 1) The results of the efficiency test of the learning activity set of Mathayom 1/3 students were 79.46/86.13, which was higher than the standard criteria of 75/75. 2) The learning achievement on the topic of laws close to life using problem-based learning management of Mathayom 1/3 students of Ban San Pa Sak School after studying was significantly higher than before studying at the statistical level of .05. 3) The satisfaction of Mathayom 1/3 students towards the learning management using problem-based learning management was at a high level ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48)

Keywords: Problem-based teaching; Learning activity set; Academic achievement

บทนำ

จากผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านสันป่าสัก ทำให้มองเห็นว่า นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ ทั้งนี้ ปัญหาที่พบในโรงเรียนเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่สอนแบบบรรยาย เนื้อหาตามหนังสือ ขาดเทคนิคและวิธีการสอนแบบใหม่ๆ ทำให้เด็กนักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือฝึกแก้ปัญหาในห้องเรียน ทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เพราะเป้าหมายต้องท่องจำทั้ง ในเนื้อหาวิชาที่หลากหลายหมวดสาขา และเนื้อหาสาระบางอย่างก็ไม่ได้นำไปใช้จริงในชีวิตประจำวัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้นต้องมีการปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในการที่จะส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีแรงกระตุ้น

ใจอยากที่จะใฝ่รู้ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ ถ้าผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ดีและมี สื่อที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียน มีความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมี ความสนใจในการที่จะแก้ปัญหา ดังกล่าว จึงได้ศึกษาเทคนิควิธีสอน และการนำสื่อการสอนมาใช้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแนวทาง หนึ่งในของเทคนิคการเรียนรู้ นั่นคือ “การเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน” เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) เป็น รูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ จาก การใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงเป็น บริบท (context) ของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะ ในการคิดวิเคราะห์และคิดแก้ปัญหา รวมทั้ง ได้ ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนศึกษาด้วย การเรียนรู้โดย ใช้ปัญหาเป็นฐานจึงเป็นผลมาจาก กระบวนการทำงานที่ต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก (นิรมล ศตวุฒิ, 2547) รวมทั้งวิธีการ เรียนรู้แบบนี้จะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการ เรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้ สามารถเรียนรู้โดยการขึ้นนำตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝน การสร้างองค์ความรู้โดย ผ่านกระบวนการคิด ด้วยการแก้ปัญหายังมีความหมายต่อผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานจึงเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตาม เป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียน เผชิญปัญหาและฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหานั้น อย่างชัดเจนได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้น รวมทั้งให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้เกิด ทักษะกระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละ คนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคน ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย สุจิตรา การพิศมัย (2557) และสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ วิภา พรพรรณ พินลา (2561) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการ พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมี ความสุขตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่าง เหมาะสมและยั่งยืนโดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของรายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นผู้เรียนได้มีทักษะต่าง ๆ เช่นทักษะด้านสังคมทักษะด้านการคิดทักษะด้านการตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหาที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในการสร้างพลเมืองดีของประเทศอันจะเป็นรากฐานของ พลโลกต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพและ สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีสอนแบบปัญหาเป็นฐานมาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกฎหมายใกล้ตัว นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้ว ยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในด้านความ รับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกในสังคมได้เป็นอย่างดี ดีก่อให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการเรียนเกิด ความพึงพอใจมีการช่วยเหลือกันมีปฏิสัมพันธ์ซึ่ง กันและกันมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมให้รู้จัก แสวงหาความรู้นำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ก่อนเรียนและหลังเรียน
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว-วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest - Posttest Design) สัญลักษณ์ (T1 - x - T2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 คนแบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 22 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (specific sample group) ทั้งนี้ โดยผู้วิจัยกำหนดการสร้างเครื่องมือในการวิจัย มี 3 ชุด ได้แก่ 1) การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายใกล้ตัว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ โดยใช้ 2 เกณฑ์ การพิจารณาความเหมาะสม มี 4 ระดับ ได้แก่ 4 หมายถึง สอดคล้องมาก (highly relevance) 3 หมายถึง ค่อนข้างสอดคล้อง (quite relevant) 2 หมายถึง สอดคล้องบางส่วน (somewhat relevant) 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง (not relevant) และผลการหาค่าประสิทธิภาพจะต้องได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ขึ้นไปจึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ชุดนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 3.56 จึงสามารถนำไปใช้ทดลองสอบกับกลุ่ม ตัวอย่างได้ 2) การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเรื่องการศึกษา ค้นคว้าประวัติศาสตร์ท้องถิ่น จำนวน 4 ชุด นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด 4 หมายถึง เหมาะสมมาก 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด และผลการหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจะต้องได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 4.77 จึงสามารถนำไปใช้ทดลองสอบกับกลุ่มตัวอย่างได้ 3) การหาประสิทธิภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย 1 หมายถึง น้อยที่สุด และผลการหาประสิทธิภาพจะต้องมีค่าเฉลี่ย 4.00 ขึ้นไป ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างได้

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายใกล้ตัว โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก มีผลการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 (E1)

4.1 คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 31 คน

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	คะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียน				คะแนนเต็ม
		ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	
1	ชัชวาลย์ วัฒนศิริ	12	12	15	18	57
2	ชัชวาลย์ ชัยวัฒน์	15	13	16	18	62
3	ชัชวาลย์ ศิริมาศ	15	17	17	20	69
4	ชัชวาลย์ สมานวิมล	15	17	15	18	65
5	ชัชวาลย์ สมานวิมล	18	13	15	18	64
6	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	14	12	16	19	61
7	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	17	15	17	17	66
8	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	14	11	17	20	62
9	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	13	17	16	20	66
10	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	16	15	18	64
11	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	13	15	19	62
12	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	12	15	19	61
13	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	16	14	15	18	63
14	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	12	17	17	17	63
15	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	14	16	16	19	65
16	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	17	16	20	68
17	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	17	16	20	68
18	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	13	15	17	19	64
19	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	16	13	18	18	65
20	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	16	16	14	18	64
21	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	16	14	16	17	63
22	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	17	12	16	19	64
23	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	17	15	20	67
24	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	14	17	15	20	66
25	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	13	17	20	65
26	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	13	16	19	63
27	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	14	16	15	20	65
28	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	13	17	18	18	66
29	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	13	12	18	17	60
30	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	15	16	16	17	64
31	ชัชวาลย์ ศิลาภรณ์	16	13	17	18	64
รวมคะแนน		536	503	536	576	1,879
ค่าเฉลี่ย		17.29	16.23	17.61	18.58	60.61

จากตารางที่ 1.1 คะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 47.67 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.70 และมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 79.46 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนนชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 13.00 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.71 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 16.00 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 18.67 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

1.2 ตารางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบปรนัย 30 ข้อ รวม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนจำนวน 31 คน มีผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน 801 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด 25.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E2 เท่ากับ 86.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน (E1) เท่ากับ 80 เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจาก

การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.12 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t

1.3 ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนรวม 801 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่มีคะแนนรวม 456 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.70 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32

ตารางที่ 1.3 ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3

เลขที่	ตารางสรุปผลคะแนน			
	ทดสอบก่อนเรียน (20 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)	ความแตกต่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (D)	ความแตกต่างการทดสอบก่อนและหลังเรียน แต่ละด้วยกำลังสอง (D ²)
1	12	24	12	144
2	15	23	8	64
3	15	25	10	100
4	15	25	10	100
5	16	26	16	256
6	14	24	10	100
7	17	28	11	121
8	14	27	13	169
9	13	25	12	144
10	15	26	11	121
11	15	28	13	169
12	16	28	12	144
13	16	26	10	100
14	12	25	13	169
15	14	25	11	121
16	14	24	10	100
17	15	25	10	100
18	13	27	14	196
19	16	27	11	121
20	16	26	10	100

เลขที่	ตารางสรุปผลคะแนน			
	ทดสอบก่อนเรียน (20 คะแนน)	ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)	ความแตกต่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (D)	ความแตกต่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แต่ละด้วยกำลังสอง (D ²)
21	16	28	12	144
22	17	26	9	81
23	15	26	11	121
24	14	27	13	169
25	15	27	12	144
26	15	28	13	169
27	14	27	13	169
28	13	25	12	144
29	13	23	10	100
30	15	24	9	81
31	16	26	10	100
ΣX	456	801		
$\bar{X}$	14.70	25.83	ΣD² = 351	ΣD² = 253.81
S.D	1.32	1.48		

จากตารางที่ 1.3 ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสักพบว่านักเรียนมีคะแนนหลังเรียนรวม 801 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.83 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.48 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่มีคะแนนรวม 456 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.70 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32

ตารางที่ 1.4 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนแบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ก่อนเรียนและหลังเรียนวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3	31	50	14.70	1.32	25.83	1.48	40.70*

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1.4 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง กฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t-test) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้กับค่า t ในตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

เมื่อผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามกระบวนการแล้ว ได้สอบถามนักเรียนถึงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามที่มีประเด็นจำนวน 5 ประเด็นและมีระดับของความคิดเห็น 5 ระดับ ผลการศึกษาพบความคิดเห็นของนักเรียนตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1.5 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน	4.39	0.50	มาก	3
2	ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้	4.52	0.51	มาก	1
3	ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.45	0.51	มาก	2
4	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอน	4.26	0.44	มาก	5
5	ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.29	0.46	มาก	4
รวม		4.38	0.48	มาก	

จากตารางที่ 1.5 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ ในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51) และนักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.44) โดยความคิดเห็นของนักเรียนในลำดับรองลงมาอีก 3 ลำดับ สามารถเรียงค่าเฉลี่ยได้ คือ นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.51) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.50) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.46)

อภิปรายผลการวิจัย

1) การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก สูงกว่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 75/75 เพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การแบบปัญหาเป็นฐานและชุดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ลดภาระครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ ศึกษา และสร้างองค์ ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ฝึกทักษะการคิด กล้าตัดสินใจ มีลักษณะนิสัย

ที่ชอบแสวงหาหรือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิธีต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีความคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นด้วยตนเอง นำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรญา นรพงษ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม (E1/E2) เท่ากับ 86.79/82.59 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลการทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่า 19.56 คิดเป็นร้อยละ 65.18 ค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่า 25.33 คิดเป็นร้อยละ 84.44 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย (μ) รวมทุกด้านเท่ากับ 4.5

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มแบบเจาะจงซึ่งในส่วนของเนื้อหาเรียนแบ่งออกเป็นแบบทดสอบ ก่อนเรียน เนื้อหาบทเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานอย่างมีระบบ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือพึ่งพซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนริศรา เหลลาสา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together (LT) รายวิชาหน้าที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม” ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้ปัญหามีนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีเฉลี่ยเท่ากับ 36.85 คิดเป็นร้อยละ 77.24 ของคะแนนเต็มซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) กระบวนการทำงานกลุ่มมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดและมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.07 คิดเป็นร้อยละ 80.47 ของคะแนนเต็มซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนักเรียนสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดและมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.48 คิดเป็นร้อยละ 74.92 ของคะแนนเต็ม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก พบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51) และนักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.44) โดยความคิดเห็นของนักเรียนในลำดับรองลงมาอีก 3 ลำดับ สามารถเรียงค่าเฉลี่ยได้ คือ นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียน

เป็นสิ่งสำคัญ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.51) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.50) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.46) เนื่องจากการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างสมาชิก เพราะทุก ๆ คนร่วมมือในการทำงานกลุ่มทุก ๆ คนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันสมาชิกทุกคนมีโอกาสคิดพูดแสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำอย่างเท่าเทียมกัน เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดความซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์และตัดสินใจเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิณห์จุฑา ศิริเวชบุรี (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ กระบวนการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลศึกษาพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดย ประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (E1/E2) คือ 82.13/82.69 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ กระบวนการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ทักษะการแก้ปัญหาด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 70 4. เจตคติต่อการเรียนโดยประยุกต์ใช้กระบวนการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาภาพรวมเห็นด้วยอย่าง ยิง (X = 4.72, S.D. = 0.48)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก

ภาพที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเรื่องกฎหมายใกล้ตัวโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในวิชาสังคมศึกษา และควรมีการขยายผลไปยังระดับชั้นอื่น ๆ ในอนาคตการศึกษาในครั้งนี้จึงเน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้วิธีการที่สร้างสรรค์ในการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) การจัดกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐาน ครูต้องการฝึกนักเรียนให้เกิดทักษะใด ครูเองก็ต้องได้รับการฝึกทักษะนั้นให้เชี่ยวชาญๆ เช่น ทักษะกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน ทักษะการตั้งคำถามจากปัญหาที่ได้อพบ ครูต้องหมั่นฝึกฝนให้มีทักษะนั้นตามวิธีปฏิบัติ และกระบวนการขั้นตอนที่ถูกต้อง เพื่อจะได้นำมาสอนอย่างแจ่มชัด และช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ทุกคน

2) ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบปัญหาเป็นฐาน ไปใช้กับบทเรียนหรือระดับอื่นเพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานอย่างถูกต้องโดยใช้ปัญหาเป็นหัวข้อในการทำงาน และปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเทคนิคร่วมกับนวัตกรรมอื่น ๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจนักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น

2) ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานเทคนิคจิกซอร์วกับเทคนิควิธีสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

นริศรา เหลลาสา. (2560). การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Learning Together (LT) วิทยานิพนธ์ที่พลเมืองวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม. *วารสารศึกษาศาสตร์ฉบับวิจัย*. 11(3): 106-115.

นิรมล ศตวุฒิ. (2547). การจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจากผู้เรียน. *วารสารวงการศึกษา*. กรุงเทพฯ: 1(7): 277-290.

วิภาพรรณ พินลา. (2561). *การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ : บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุจิตรา การพิศมัย. (2557). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อรญา นรพงษ์. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. *วารสารวิจัยและวิชาการ
บวรพัฒนา* . 1(2): 1-15.